

Svmma Juris Canonici

Comprehensa Tribus Partibus In Qva Distincte Et Svccincte Explicantur,
quæ ad personas, negotia, & iudicia Ecclesiastica ex Canonum præscripto,
pertinent

Sive Commentarius In Regulas Juris Pontificii, Qvæ In Libro Qvinto, Et
Sexto Decretalium Continentvr

Strein, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1659

Regvla XXII. Non debet aliquis alterius odio prægravari.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61853](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61853)

fil. 84. Maranta part. 6. de iudiciis. §. 1. *ma nostra tit. 9. §. 1. numer. 4. & §. 3. expedit à secundà. num. 7. V. Part. 3. Sum. | num. 1.*

REGULA XXII.

Non debet aliquis alterius odio pręgravari.

I. Hujus regulę æquitate nititur tit. 12. l. 4. *Cod. Ne uxqr pro marito. cum tit. sequenti. Ne filius pro patre. & Regula 76. infra. Delictum persona non debet in detrimentum Ecclesie redundare. Exempla reperies in c. Nobis. 27. in c. sicut 33. de simonia. in c. Si compromissarius 37. §. porro. de el. in 6. Declarationem in l. Sancimus. C. de pœnis. ubi Imp. Arcad. & Honorius. Sancimus, ubi esse pœnam, ubi noxa est. Propinquos, notos, familiares, procul à calumniâ summoveremus, quos reos sceleris societas non facit. Nec enim affinitas, vel amicitia nefarium crimen admittunt. Peccata igitur suos teneant auctores, nec ulterius progrediatur metus, quam reperiatur delictum. Ita Imp. eodem sensu, quo in S. Scriptura Deus prohibet, ne parentum iniquitas filiis imputetur. Ezech. 18. v. 20.*

Verùm *Barbosa* hęc non de culpa, sed damno sermonem esse putat, ne idem in hac Regula quod in sequenti præscribatur. Sensum igitur hunc esse. Nemo propter alterius negligentiam, fraudem, aut quodcunque delictum damnum sentire debet, quod ex contractu aliquo emergit. Non malè quidem: sed non valdè necessariò. Quamvis enim hanc Regulam de culpa interpretaremur, multũ distabit à sequenti,

quæ sine culpa, & causa quenquam puniri vetat: quod longè aliud est, quàm alterius respectu personæ pœnam sustinere. Complectamur ergò utrumque. Nemo alterius causa damnum, pœnam, vel quamcunque molestiam sentiat. Vel, ut *Caramuel* explicat in *Theol. fundam. n. 764.* Nemo, quia Petrum odio habet, gravare Paulum ipsius cognatum debet, aut in isto vindicare peccata, quæ in illo odit, nec tamen punire vult.

II. Sic explicata Regula ampliatur, & extenditur. 1. ad personas, quæ aliis in jure non computantur diversæ, cuiusmodi est pater & filius, dominus & servus, uxor & maritus. 2. ad Prælatos quoque, quia ob delictum ejus, quæ præest, Ecclesia non debet damno affici bonis ablatis, aut confiscatis. 3. ad hæredes, qui eorum, quibus succedunt personalibus obligationibus non tenentur: Nemo enim alieni criminis successor constituitur. l. *Crimen tit. de pan. 4.* ad eos, qui ad alios pertinentia bona obtinent. Vnde si fundi aliqujus proprietatis fisco addicatur, ususfructus manet intactus ei, qui à domino obtinuit. 5. denique ne quidem socius criminis odio ejus, qui deprehensus, & damnatus est, prægravatur. Hujus

Hujus enim confessio præcisè non potest nocere socio, nisi alio modò legitime denunciatur. *V. Decianum l. 3. c. 19. Gaill. l. 2. obs. 86. Barb. in c. Veniens. de testibus. Navarr. c. 17. n. 215. & l. 5. consil. 23. Less. c. 20. dub. 15. n. 131. Zerola part. 1. V. Extensio. Damasus in Reg. 21.*

Quòd exceptiones, seu restrictionem attinet in 3. part. Summa tit. 3. §. 1. dub. 13. *leximus ex S. Thom. 1. 2. q. 87. art. 8.* neminem quidem pœna merè spirituali, quæ animæ noceat, propter aliena peccata puniri: nihilominus filios propter parentum noxas, & subditos propter delicta principum puniri posse, in quantum ea punitio habet rationem medicinæ.

Addidimus dub. 14. statutum valere, ut alius pro alio puniatur, modò pœna non sit corporalis. Sic parentes pro filiis, & pro familia sua dominus aliquando aperire loculos, & solvere multam debet. De qua re eleganter *Alciatus de præsumpt. Regula 3. n. 40.* famulorum delicta imputari dominis scribit, quando assumunt illos, gnari improbos esse: quod notandum contra illos nobiles, qui in domo sua habent pro famulis Ionones, & homicidas. Nam ipsi tenentur ex delicto ipsorum *secundum Cardinalem in Clem. Ne in agro. §. porro.* Addit tamen, non eadem pœna, sed mitiori puniendos, eò quòd ex præsumptione puniantur.

III. Quæ obijci possunt de filiis presbyterorum, quos Ecclesia ad Ordines sacros & munia Ecclesiastica non admittit: eorum quoque quorum parentes rei læsæ majestatis sunt: dome-

sticis denique, præsertim uxoribus, adhibita S. Thomæ distinctione facillimè solvuntur. In maritis & patribus famil. specialis ratio invenitur, quia curam suorum à Deo commendatam habent; ubi quando segnes deprehensi fuerint, meritò luunt. Nam qui suorum, & maximè domesticorum curam non habet, fidem negavit, & infidelè deterior est: fidem negavit, intellige factis: nec in Episcopum ordinari debet, qui domui suæ præesse nescit. *1. Tim. 3. V. Gloss. in c. Vndecunque. d. 56.* ubi ita differit. Non nocet delictum patris filio, quoad vitam æternam; nocet autem quoad ordines: item quoad successorem. *c. si quis cum. 6. q. 1.* Item quoad alias pœnas. *c. peccatum. de pœn. d. 4.* Mitius tamen loquitur lex de illis, qui spurii sunt, quòd non obest eis hoc, quin possint eligi ad decurionatum, quia non est impedienda dignitas ejus, qui nihil admisit, ut *tit. de decur. l. spurii in princ. & l. generaliter. §. spurios. & Boethius.* Quid genus, aut proavos, &c. *& Juvenal. Tolle tuum Hannibalem. Malo, pater tibi sit Therites, dummodò tu sis Racida similis, vulcaniaq; arma capeffas: quàm te Therites similem producat Achilles.* Ita Gloss. Adde cui *Archid. in §. si quis 6. q. 1. Bald. in l. filios. tit. de iis, qui sunt sui, vel alieni iuris. Ang. Arcetinum §. sed etsi quis. Instir. de ingenuis. Vivian. hic. Dymum hic. & in reg. seq. Gaill. l. 1. de pace publ. c. 20. Tholos. l. 31. Synt. c. 4. Gigant. de Crim. l. 1. majest. q. 13. & seqq. Barb. in c. Cognoscentes. de Constitutionibus. Covarr. cum aliis ab eo laudatis. l. 2. Variar. c. 8.*